

Any I. — Girona 22 Agost 1915. — Núm. 17

Preu de cada exemplar: 10 céntims

“ART i SPORT” Revista quinzenal
Direcció i Administració: CALDERERS, 21, p.—S’admet col·laboració. No s’
tornen els originals. Dels treballs que se ‘ns remeti, en son responsables
llurs autors.

DEL MÈU PASSAT

JOSETTE

(Segueix)

II

Aquella noia me va comensar a interessar, el seu somriure m’atreia i me feia sentir naxer, dintre ’l cor, un sentiment de simpatia. Sentia desitjos de parlar-hi, però no gosava deturar-la, i sols me concretava contemplar-la i somriure-li dolçament. Un dia va venir portant un braçat de flors i mes somrienta que mai. Quan va ésser aprop meu, la vareig deturar per a demanar-li una flor, qu’ella, me la va donar tot seguit i dient:

—Teniu, us dono la més bella.

Jo, li vareig agrair coralment. Va somriure amb dolçesa. Ens mirarem tendrament. Nostres mirades se creuaren. Ella, tota avergonyida, baixá la vista i s’allunyá barroerament.

L’endemá, com de costum, va venir. Anava vestida de blanc i portant una ombrel·la oberta, per emparar els raigs del sol. Qué era hermosa! Aquell vestit blanc li feia resaltar tota la seva bellesa. A l’ésser aprop meu, me doná el bon dia i al mateix temps que tota avergonyida, me demanava perdó per lo del dia abans. Tot alçant la vista i mirant-me amb suavitat, me digué:

—Perdoneu, car si vareig allunyar-me de vos d’aquella manera tant barroera, va ésser perquè la vostra mirada m’avegonyí. Me miraveu amb tanta fixesa. Jamai m’havieu mirat d’aquella manera.—

Amb dolçesa la vareig perdonar, però fent-li comprendre, que m’havía fet molt mal.

—Ah, que m’en sab de mal!—va prosseguir, tot baixant la vista i posant-se trista.

—Tal volta, per aquesta petitesa, ja no podreu sentir simpatia per mí? Si és aixís, digueu-mo clarament, que m’allunyaré i us prometo que no tornaré a passar per aquest lloc, ni pertorbaré més els vostres pensaments.

—Vos estranya, que una noia per vós desconeguda us parli aixís, veritat? Doncs, no ho estranyeu pas, perquè jo tinc un natural expansiu i alegre que me fa franquejar, tot seguit, amb tot-hom. Però en vós, no sé per qué, que des d’el primer dia que us vareig veurer, me vareu ésser simpàtic. Jo no me sé explicar, però el vostre esguart me va impressionar. Volia parlar-vos però no gosava. Vostra mirada m’ho pribava.—

—Me plau la vostra manera de parlar. Vareu sentir llástima, oi, hermosa desconeguda? —vareig preguntar-li una mica impressionat d’aquelles paraules dites tant ingenuament.

—Llástima, de qué?—

—Ben clar ho heu dit, del meu esguart.

—M’he impresioná, no per llástima, per vostra figura, que te un no sé qué de misteriositat.—

—Es veritat, la meva figura és voltada per el mantell de la mort, per aixó es misteriosa. Tot-hom l’impressiona el meu esguart. Tant sols soc un espectre. Perdoneu que aixís us parli. Estic molt mal. Els dies que ’m resten de vida me son ja contats. Som a l’estiu, que tot sembla que viu pèl seu propi impuls, i jo estic postrat i me sento morir... Vindrán els primers frets...—

—Per Deu no hi penseu amb aquestes coses.

—Cal pensar-hi. Jo sé com me trobo.—

—Penseu que sou jove... tingueu esperança...

—Ja 'n tinc d'esperança, per aixó m'he allunyat de París, hi he vingut a Saint Lunaire per veure si retrobo la salut perduda.—

—La trobaré.—

—No. No la trobaré. Sols tinc esperança de vivificar-me una miqueta.—

Deixeu que tot camini pèl seu camí recte, i sobre tot deixeu aquests pensaments tant tenebrosos que us atormenten l'ànima, i somrieu.—

—Perdoneu que us hagi parlat d'aquesta manera, car sens dar-me'n compte us he fet entristir, i aixó me sab molt mal. No tinc cap dret d'ofegar el vostre dolç somriure. Deixeu-me, allunyeu-se de mí, jo us ho demano, perquè jo, ja no se parlar alegre, ni se somriure. No vull qu'el vostre cor se hi arrelli la tristesa. Però, aixó sí, passeu cada día per aquest lloc i somrieu, que per un moment, deixaré les meves quimeres per a contemplar-vos i fruit el vostre dolç esguart.—

—No. No vull allunyar-me de vós. Vull estar aquí aprop vostre, és la meva voluntat, si és que la meva companyia us plau, no per parlar-vos bellament perquè no 'n sé, però parlaré alegre, somriuré força i us faré somriure.—

—Tant sols necessito un somriure franc i dolç com el vostre per a treure 'm les terribles quimeres que m'atormenten. Ja veieu, doncs, si me plau la vostra companyia.

—Doncs bé, ja que us plau, aquí me teniu aprop vostre—i tancant l'obrel·la, se va asentar aprop meu.

FREDERIC THONET

(Seguirá)

CATALUNYA I L' EGOISME

Sabeu de que ens tracten als catalans, els fills de Castella?

D'egoistes.

Aixó no ho dic pas sens tó ni só ja que l'altra día vareig enraonar breus moments amb un castellá i aquest mateix qualificatiu que acabo de senyalar, va donar-nos. I si d'un cas particular com aquest passém a un altra més universal llegint la diària premsa madrilenya ens en podem convencer quan en ella es parla de les peticions dels regionalistes pro independència de les escoles catalanes.

Es ben deplorable qu'ens tinguin per tant egoistes!

Nosaltres potser si que en som una mica massa, però és el nostre caràcter catalanesc qu'ens fa treballar d'aquesta manera i, segons diuen a Madrid ja 'ns comensen a tractar de revolucionaris.

Aimém a Catalunya, la volem fer més gran i qu'el seu nom lloeixi en l'extranger quasi com una nacionalitat... i no ho volen.

PHILOS

LA MEVA CEGUETA

Cardina, que bonics cants ne refiles
tencada a la gabia amb els ulls cegats
Oh, ma ocelleta! Per qué tant t'enfiles?
Per qué 'ls teus cants, ne son tant enlairats?
No entenc com privada de claror del día
pugues compondre cançons tant hermoses;
Ne 's trist ton cant? No! Si n'és tot d'alegria,
Si dons aire festiu a totes les coses!
Cóm pot ésser que oblidis les ferides,
del ferro roent que la vista et privá?
Es que tú el mal cor de l'home oblidés?
Es que n'ets tant bona que sabs perdoná?
Oh! tendre ocelleta, oblida, perdona,
no sabía lo qu'es feia l'ocellai-re;
t'ofreno de llores una corona
a tú tant mártir i tant bon cantai-re.

ARRÓS

Girona Agost 1915.

Cançó de Primavera

Al volgut amic, l'escriptor M. Moreno Oliván

Lentament els arbres cobrint-se altra volta de fulles luxoses,
—de fulles que neixen a l'esclat plascèvol del bell sol de Abril,—
s'adornen amb elles i ostenten amb joia, llurs branques frissoses
d'estendre: s'pèls aires, mostrant-se agraïdes a l'aura gentil.

A l'aura qui besa com mare amorosa de goig encisada
vessanta de vida que la Primavera li dona amb ardor,
les fulles qui creixen, les fulles verdoses qu'enjoien la prada
qui 's mostra alegroia cantant agraïda la joia i l'amor.

Com verge encisera qui lliure de penes plorant d'alegria
quan de llunyes terres després d'una ausència venir veu l'aimat.
aixís de les crestes d'aquelles muntanyes qu'en la llunyania
s'aixequen soperbes cap al cel altivol com monstre gegant,

aixís de les crestes d'aquelles muntanyes qu'arreu se confonen
dessota les boires que amb pausa s'escorren baixant a les valls,
les neus congelades durant l'hivernada, poc a poc, se fonen
quan el sol les besa, torbant el silenci dels grans xaragalls;

turbant el silenci d' aquelles margeres, amb dolça harmonia i amb veu de misteri qui és tota dolcesa i amb ritme joliu, preses d' anyorança, lentament s' escorren vessant melangia confonent llurs cànctics, quan troben tot d' una les aigües del riu

Del riu qui serpeja través de les prades que d' ell s' alimenten xuclant de les aigües, com infants del nèctar de la mare als pits; les prades que mostren sembrats que verdeigen, i amb orgull ostenten com gracils senyeres, els colors diversos dels arbres florits.

Les prades qu' ostenten vessant d' alegria, la vida potentia que la Primavera com mare amorosa les hi brinda arreu; les prades que coven dintre llurs entranyes, la sava bullenta que germinadora, don vida a les plantes i flors del conreu.

Les prades ont canten teixint melodies xamoses ocelles fidels guardianes vetllant temeroses i amb goig maternal, e's nius ont hi creixen i l' encis escolten de llurs cantarelles els fills de llur vida petits qu' alli guarden lliures de tot mal.

Ocells qu' alli creixen ansemps que llurs pares, glosant amorosos la joia i la vida que la Primavera per tot va estenent, per sembrats i margeus, herbeis i canyissos, cerquen afanyosos llevors i becada que a n' els petits porten per llur aliment.

Les prades que s' omplen adornant-se amb elles, de flors odorantes, de flors qui lluèixen, de flors que al cel mostren llurs colors destins, colors qui contrasten amb aquelles fulles que ja luxuriantes per gloria d' elles, les prades enjoien tornant-les jardins,

Les prades enjoien, ont les papellones gentils i llaugeres de l' una flò a l' altra trescant joguinoses, volant sens recel, al mitj se barregen d' aixams molt nombrosos d' abelles feineres que a les flors se posen, ont de son ric calzer hi xuclen la mel.

Enjoien les prades, per ont les donzelles, la cara enrogida, els ulls qui radien, una cançó als llavis i 'ls cabells al vent, de les flors s' adornen, respiren llurs flaires, i gosen la vida que lentament passa, cantant generosa, deixant per l' ambient

l' alé que germina dins totes les coses, i qu' en els cors d' elles que amb força bateguen atrets per la joia qu' impera per tot, al-hora els ompl na de fulles gaubances i savaes novelles vivificadores, que passen per elles, com misteri ignot.

Que passen per elles, com passen pèls dies les hores serenes; com per les nits llargues, les ombres que omplenen de dol l' infinit; com passen pèls arbres les fulles luxoses, i per les carenes com les ginesteres que boi coronant-les pel Maig han florit.

Que passen per elles com passen pèls boscos les veus remoroses de l' aire quan breça dels arbres i arboços els llurs branquillons... que passen per elles com passen les hores molt més delitoses, les hores d' ensomni fidels forjadores de grans il-lusions.

Que passen per elles, com passen els aires qu' enllá de la terra gronxolent els arbres bufant per les gorges, bregant els sembrats les cançons aprenen i enllá les transporten del plá i de la serra, i que després glosen per dalt les muntanyes guardant llurs remats, aquells pastors joves, que lluny de l' aimada que al poble s' anyora, les hores distreuen teixint melodies amb llurs fluviols melodies dolces, ont l' amor hi conten d' aquella pastora, que amb goig l' hora esperen de fent-ne l' esposa, migrats d' estar

[sols]

Las hores distreuen, ensemps que la terra com verge encisera, com verge qui espera l' hora somniada d' unir-se amb l' aimant, com verge alegroia qui veu arribada ja l' hora darrera de frui en bells somnis, lo qu' are tot d' una se va realitzant.

Com verge qui espera de goig encisada i amb flors s' engalana veient venir l' hora de tornar en joia lo qu' are és tormenta i aixís alegrant-se, cantant riallera llurs penes ablana, aixís va la terra també engalant-se de cada moment.

Aixís va la terra també engalanant-se de flors i de flaires ensemps que germina dintre llurs entranyes amb força i vigor, la sava llullenta, que, amb veu portentosa, pregona pèls aires la gran Primavera cantant agraida la joia i l' amor.

J. PONS I MARTORELL

AUBADIERS

OH, LA DANÇA!

RECÓRDS.

Era una crua vetlla hivernal. Isolat pèls records de passades gaubances, que al recordar-les m' omplien el cor de torturosa anyorança, restava melangiosament encongit, aclapat per inexplicable tristesa, en un «butaca» del meu departament.

En aquells suprems instants el silenci que surava, haguera sigut complet al no ésser el monóton i tètric «tic, tac» del rellotge que verticalment s' ostentava en la paret, en llur paret artísticament adornada per les trassudes pinzellades d' espert pintor, però que degut al llarc transcurs del temps havia esdevingut en un es-

tat deplorable, d'una faïçó d'esmortuiment impressionable.

Amb la feixuga càrrega de mon abatiment corporal, endinzava inconscient-ment la mirada vaga per entre tot quan m'envoltava, com si d'aïtal manera pressentís trobar-hi quelcom prodigiós que amb sa maravillositat, pogués allunyar-me tota l'angoixa, adhuc l'aclaparament en que estava sotmés. Com per etzar, en l'extrem més tenebrós de la cambra vaig oviar-hi la rónega biblioteca de llibres literaris. Qué magestuosa i altiva em semblá! Instentáneament una ratjada com de llum vivificadora, m'inondá l'esperit, presentant-se 'm visible la solució: aquells volums tant amorosament servats podien esveir-me tota ma pasades a l'ensemps que 'm reportarien benaurada ditxa; indubtablement, al saborejar-los hi esbrinaria exquisits pensaments conreuats amb el ferm esforç d'esperitualitat d'homes eminentíssims i allavors experimentaria fons goix, acompanyat d'excelsa alegria i exclamaría fortament: —Quánta preciositat! Quánta afany miraculosos fanca aquesta estanteria rubler-ta de volums, tots segellats amb l'anhel de fomentar l'obra mestra: Literatura!—

Forjant-me aitals idees, vaig atañçar-mi, comensant amb neguitosa tasca, a fullejar llur munt d'impresos, amb l'intent de cercar-hi l'obra que 'm semblés d'una sublimitat infinita per a dedicar-mi minuciosament. Passaren dos quarts d'hora, sens que encara cap volúm dels allí existens m'hagués cridat l'atenció amb son títol de coloraines sombrejats d'envellotada pols.

A la fi, després de molt regirar, certa novel·la fou l'escullida, però quan errat anava 'l creure que amb la lectura d'interessentíssims paragrafs se 'm confortaria ma deixadés. Sens esma, sens la necessaria atenció que hi requeria, vaig començar a llegir llur obra, acabant per aclucar els ulls, passar-me la mà per mon febrós rostre i tancar breument el llibre, amb la convicció de que tot era endebades.

Més tard, amb enutj tancava una porta, eixint de la marterizant-ha solitud per a respirar a plé pulmó l'aire puríssim que regnava pél carrer.

Enfredulic i amb pas insegur havia tranzitat per varies barriades enfosqueides de m'aimada ciutat, quan sobtadament, em sorprenueren els acords airosos i estridents d'una orquestra. —Quina sensació més afalagadora produïen aitals notes musicals! Corprés per extranya curiositat, vaig dirigir-me vers aont eixia la vibrant harmonia que rítmicament deixon-

día l'opressió maligna que 'n mal hora s'havía apoderat de mí.

Moments després, l'originalitat d'un edifici m'atreia. enlluernadores clarors em captivaven i encisadora bellesa m'encantava! Ubriagat per indefinible alegria, em trobava confós entre 'l xardorós galanteix d'un estol de jovent que dançava alegrívolament per demunt l'empostissat d'espaiosa sala de ball. Esma perdut, vaig endintzar-me esbojerradament pels estrets pasillos, quedant atapat d'espessut *confet-ti*, que l lensat a dojo des-de les llotjes, ho deixava tot cobert d'una blancó fantástica que recordava hermós paisatge després d'haver-hi nevat copiosament.

Tot seguit de mon interior en rebrollá plaenta felicitat i alegria que 's confongué amb la de la fadrinalla que no 's cansava de dançar, comunicant-se mutuament llur somriure sadoll d'ancies....

En mitj de tanta ufana florida, s'hi remarcava l'ausencia de preuada joia i que jo anyorava vivament: les flors, símbol de Joventut! Solsament una d'artificial, mancada de tot perfum, ornamentava el llampant i ideal pentinat d'hermosa joveneta, joveneta que amb sa mirada fulgurant sapigué despertar en mon cor el desig d'un amor pur i sincer...

Quan acabada la festa eixia amb plaer d'aquell esclat de vida nova, abrigant ma pensa gaies esperances, no pugui menys que exclamar entusiásticament:

Oh, la dança! Cóm aixampla 'ls cors!

IDEAL.

Ciutat, 1912.

PENSAMENTS

El més noble, és el que més rectifica.

La mort del just, lluny d'entristir-nos, deuria alegrar-nos, ja que amb la mort del cos, comença la vida de l'ànima.

La dona poques vegades sab plorar i sempre és ploranera.

La desgracia, ajunta tant com separa la miseria.

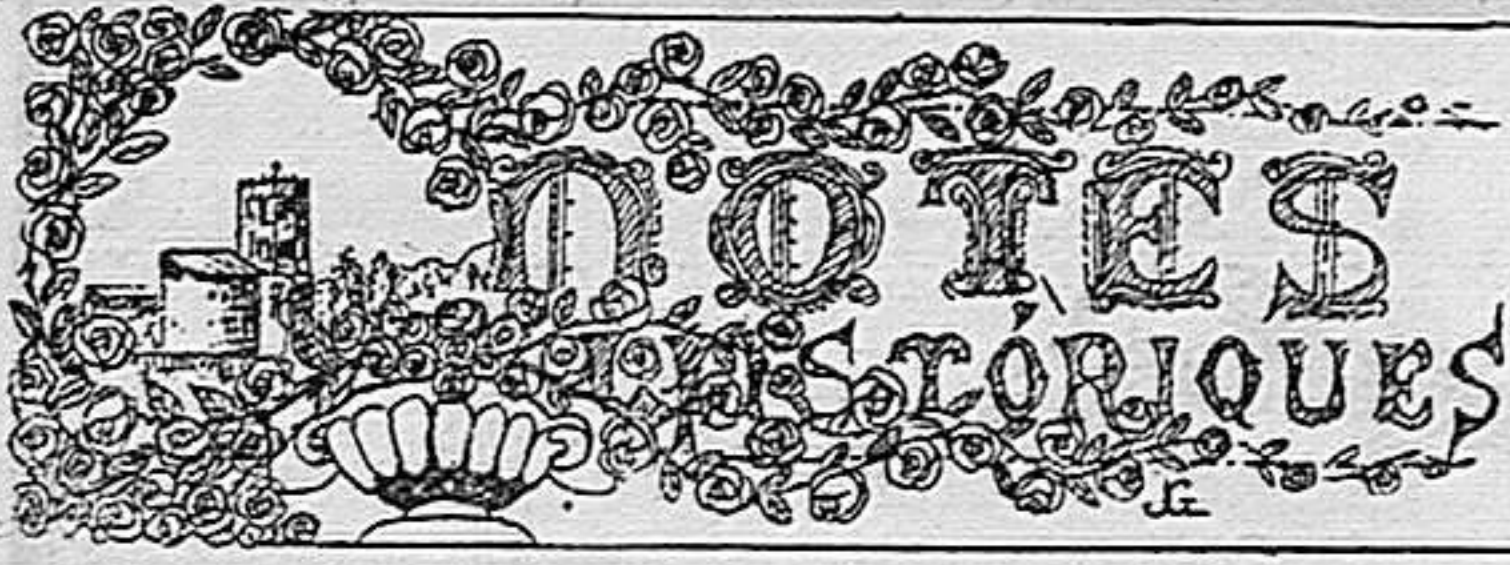
NOSTRES GENTILESES

Bruna la vostra faç com Macarena
 encisa 'ls cors ardetns dels jovincels
 i d' amor suaument l'ànima n' omplena
 el vostre mirar tant sublim, excels.

Vostres gestes de donzelles infantines,
 joliua cara respirante d' amor,
 veu com d' ocell en aubes matutines
 ens fan creixer la plaënta juvenor.

Oh, célica hermosura d' una dòna!
 Voldría teixir-vos de flors corona
 i ornar-vos la figura com jardí...

Si no he modulats vostra bellesa
 amb prou bon gust i humil enteresa
 trencau-me l' arpa que ufá en pulçí.

ARRANJAMENT

PER JOAN GOMEZ.

(Continuació)

Poc després se presentà un altra parlamentari a la Junta, quin era portador d' un plec, demanant a dos individus de la mateixa per a comunicar assumptes de molta importància. Quedaren nombrats, després d' algunes deliberacions, Martí Burgués i Joan O'Donovan, quins sortiren per la porta de l' Areny, dirigint-se al camp enemic.

Troband-se encara durant la nit els parlamentaris conferenciant amb Duhesme, l' enemic anava conquistant posicions, motiu per el qual els gironins lluitaren amb gran coratge. L' obscuritat de la nit, era un gran aliat per l' exercit se'iador i degut aixó pogueren arribar al baluart de Santa Clara, aont se hi fabricaven els cartutxes i demés municions.

Mentres els uns simulaven un atac en el baluart de Sant Francisco, els altres començaven a escalar el de Santa Clara, quin hauria caigut en mans dels setiadors, al no haver estat noves forces que acudiren en auxili dels braus defensors que estaven lluitant desesperadament, en el fons del baluart, obligant a l' enemic a una vergonyosa retirada.

A la matinada que va seguir an aquesta nit d' angoixa i de lluita, retornaren els comissionats, donant compte de les absurdes pretensions del capdill francès. Al mateix dia es nombrà al altra comisió per anar per segona volta 'l camp enemic al objecte de tenir una nova conferencia. Mes gran fou la seva sorpresa i joia el tindre esment de que Duhesme i ses tropes havien desaparescut en direcció a Barcelona, abandonant el seti de nostra ciutat. L' alegria dels gironins fou grandiosa, siguent allavors nombrat generalíssim Sant Narcís.

No obstant quedar lliure de l' enemic, els gironins seguiren preparant-se per si altra volta hagués intentat aquell setiar la ciutat. No s' equivocaren. Duhesme ferit en son amor propi per l' últim fracàs, no 's doná per vençut, i torná setiar a Girona, distribuint, més rezelós i previngut, deu mil homes per els pobles de

Palau, Santa Eugenia, Salt, Sarriá, Pont Major, Campdurá i ermita de Sant Miquel.

(Seguirá)

PETIT QUADRET

Allá 'l lluny, el caseriu
que l' aire d' amor emblema...
Una cançó hi porta el riu
i els rossinyols un poema.

El cel, un tálle n de llum:
la terra un pitjer de roses:
entre cants, clarô i perfum
inspira cantar mil gloses.

Oh, niuet de bells records!
Oh, caseta regalada!
Serás pobre, mes tresors
a mils, Natura te ha dada.

EMILI GRAELLS CASTELLS

A UN SOMRIURE PER ESCLATAR

Oh, gentilesa que el somriere portes
inesclatable, a flor de vius rubins,
com un emblema de besades fortes!
Per qué tos llavis volen ser butxins,

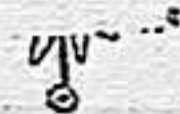
després que nostres cors fletxats, exhortes
Per qué 'ls fas ser ingrats, siguent tant fins?
Deixa 'ls florir, sinó devenen mortes
les esperances que van cor endins.

Oh, el dolç mig-riure que no 's pot badar
per l' egoisme de donzella acerva!
En la finestra de ta boca, és clar

com un estel entre un marc d' ivori;
és tímit, grácil i boi clós conserva
l' encís estrany, per quin no vull que mori.

JAUME SISQUELLAS

Barcelona Agost de 1915.

IMPRESSIÓ

La tarda declinava pausadament, arrastrada per l'astre del dia.

Sota una muntanya jegantina, en mitj d'una cova amb tosques pedres, saltava esclafint una riulla un raig d'aigüa cristallina, caiguent amb estrépit sobre un cantiret que l'escupia continuament per el gallet, com un filet de plata.

Al davant mateix s'aixeca un banc enrejolat que emmuralla un ample safreix aont vant a parar junt amb l'aigüa perduda de la font, totes les herbes i immondícies que cauen presoneres en les mans enjogassades de les criatures.

Un vellet assentat prop de la font, explica amb veu cavernosa, a l'auditori compost per dos dones i tres criatures que 'l rodejen, les gestes de la guerra dels carlins de la que n'era veterà.

La fosca va invadint en contorns, donant-los-hi un paorós aspecte.

Diferents personatges van i venen silenciosos de la font amb son canti a la ma, entre les torres de S. Cristòfol i el curt camí arrant les derruïdes muralles com si la majestat que conserven durant els anys, els imposés.

De sobte, la nit llença sa estesa capa de negror damunt d'elles...

Jou.

AMBICIÓ

L'or dels téus cabells
d'on l'has tret, l'aimada?
Diga-ho per favor
que jo, sens tardança,
aniré pèl mon
a buscar-ne d'altra.

Obriré amb dalit
la closca terràquia,
i penetraré
fins en les entranyes
de la que 'l Suprem
ens doná per mare.

Si algún jorn, mes mans,
el brill del or daura,
tornaré aprop téu
amb la doça càrrega,
i serà per tú....
¡sols per tú, l'aimada....!

E. KISS.

Sportisme

«Gimnàstic Sportinc Club», contra «Sport Club Olotí.»

Partits com aquest celebrat a Olot el diumenge passat no hi ha dubte que sempre en fan falta. Avui dia jugar un partit per Sport i que acabi tal com te d'acabar, ve ésser com quelcom impossible, n'obstant, aquest fou un d'aquells que 's lluitá noblement i s'acabá amigablement.

El resultat d'haver empatat a un goal diu molt a favor de lo que va ésser el match; una lluita intença per part dels contendents que si gué aplaudida pèl nombrós públic congregat al camp de l'Olotí.

Els equips estaven compostos de la següent manera:

«G. S. C.» Moya, Martorell, López, Boada, Bellsolá, Ferrer, Torrellas, Fontás, Horreu, Gómez i Alejandro.

«S. C. O.» Bassols, Jutglar, Fajas, Llongarriu, Oliveres, Bolós, Pey, Juanola, Girona, Mir i Puigdemont.

* * *

QUINZENARI

El mes d'Agost que tindria d'ésser de calma pels futbolistes, no és aixís; aquí se juga tant ara com els demés mesos de l'any. Si ells sapiguessin el perjudici que 'ls hi reporta el jugar a l'isíu a bon segur, que molts, per no dir tots, se 'n desdirien. Els clubs professionals d'Anglaterra a l'arribar al Maig, acaben de jugar i fins al primer de Septiembre que no tornen a entrenar-se. Nosaltres no som pas professionals, però hem d'estudiar moltes coses a'ells que sempre resultarán aprofitoses. Lo més atractiu quan arriba el principi de temporada a la Rubia, Albió, etz, és veure 'ls canvis de jogadors que hi ha hagut d'un club a l'altra i que allavors el públic ha de tenir la seva confirmació. Aquí no podem tenir mai aquesta sensació; tot l'any se juga a futbol de la mateixa manera, cosa que no tindria d'ésser com tampoc els joga lors traspassar-se a qualsevol temps.

Tot aixó son petites cosetes que 'ls futbolistes de nostra ciutat encara no han valorat. El dia que ells se 'n donguin compte no hi há dubte que haurán donat un pas ben gran.

MERCURIUS.

TRIBUNA LLIURE

A petició de molts de nostres ben-
volguts lectors hem obert aquesta
«secció lliure», aont se publicaran to-
ta classe de treballs siguin catalans o
castellans, sens que respongum dels
mateixos ni 'ns fem sol·lidaris del
criteri de llurs autors.

¿CIVILIZACIÓN?

Junto al hogar donde la lumbre ardía
hablaban del suceso de aquel día
los labradores rudos.

Un dirigible fué... Magestuoso
vieron hendir los aires al coloso
de admiración y sorpresa mudos;
y sus almas causivas de experiencia,
que cosa igual no vieron en la vida
bendijeron el nombre de la Ciencia.

* * *

Aquel tiempo pasó. Hoy el arado
ocioso está. Los surcos ha empapado
la sangre de los hombres. A menudo
sobre la casa del labriego rudo
un dirigible vuela como tiempo atrás
pero aquellos ojos que entonces le vieron
no le verán más.

Desde las alturas, ingrato y artero,
seguro en los aires, con alevosía
deshizo en un punto el hogar entero
donde bendijeron a la Ciencia un día.

ISAAC ROMERO VILLALBA
«El Duende de la Catedral»

Tarragona 1915.

A las Cámaras de Comercio españolas y a todos los que directa o indirectamente tengan obreros a su servicio.

Son varios ya los periódicos españoles que
se han hecho eco de las aspiraciones de mu-
chos contratistas, algunos fabricantes y no
pocos industriales, que a raíz de los aconteci-
mientos actuales, ponen el grito en el cielo
por la emigración probable, casi segura de po-
tentes núcleos de obreros, que una vez nor-
malizada la situación, buscarán en tierras ex-
tranjeras, lo que en manera alguna pueden
encontrar en el suelo pátrio. Invocan dichos
señores, para dar más fuerza a sus argumen-
tos el amor a la patria; amor del cual ellos, en

su mayoría, carecen por completo, pues que
no les inspira en sus quejas otra cosa que la
vista de la merma de sus capitales estancados,
a la paralización de sus obras o de sus in-
dustrias.

Piden al poder central y a las Cortes una
ley especial que encauzara la emigración y
evitara la salida de los obreros españoles una
vez terminada la guerra. Y para pedir esta ley,
esta tremenda injusticia invocan el amor a la
madre patria. Valiente concepto de la patria
tienen todos esos señores que tan a menudo
profanan este sacrosanto nombre. Ellos procu-
ran el bien de la patria sin dejar de vista sus
fortunas amenazadas.

Nosotros, los obreros, tenemos otro con-
cepto, mucho más noble y elevado de la pa-
tria; la consideramos nuestra segunda madre
y como a tal la amamos y la servimos; nos im-
ponemos todos los sacrificios por ella, incluso
el de la vida, acudiendo presurosos a su lla-
mamiento todas cuantas veces ella considera
útil nuestro eficaz y poderoso auxilio. Pe-
ro por esta misma razón, y en pago de to-
dos estos deberes nuestros, la patria, esta
nuestra segunda madre que tanto ellos invo-
can, adquiere con nosotros muchos compromi-
sos, incluso el de procurarnos todo lo neces-
ario, más que necesario todo lo indispensable
para vivir y hacer que vivan nuestras esposas
y nuestros hijos.

Si la patria, no cumple estos compromisos,
si nosotros los obreros españoles, no encon-
tramos en nuestra patria, lo necesario para
subvenir a nuestras más apremiantes necesida-
des, es justo que busquemos en tierras extran-
jeras lo que no encontramos en nuestro amado
país. Esta ley especial que piden, caso de ser
promulgada, solo serviría para obligar a miles
y miles de obreros a perecer de miseria y mor-
rir maldiciendo a una sociedad que no supo
cobijarnos en su seno.

Nosotros los obreros, también las pedimos
las leyes especiales, pero leyes que fomenten
el trabajo, la industria, la agricultura, ésta es-
pecialmente, y la navegación y el comercio.

Mientras en España no existan, mientras el
problema obrero sea considerado como cosa
de poca monta, los obreros españoles consi-
deraremos como a patria nuestra, al universo
entero.

JOAQUÍN JOLIS

(Seguirá)